

پداعت استهلال در قدآن کریم

با تکیه بر داستان‌های:

(حضرت آدم علیه السلام، حضرت نوح علیه السلام، حضرت ابراهیم علیه السلام و حضرت عیسی علیه السلام)

نویسنده:

مهین داودی

سرشناسه	: داودی، مهین، ۱۳۶۶-
عنوان و نام پدیدآور	: براعت استهلال در قرآن کریم با تکیه بر داستان‌های حضرت آدم (ع)، حضرت نوح (ع)، حضرت ابراهیم (ع) و حضرت عیسی (ع) / نویسنده مهین داودی.
مشخصات نشر	: تهران: مکی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۹ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۵۹۳-۰۰-۸:ریال:۱۰۲۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: قرآن-- مسائل لغوی
موضوع	: Qur'an -- Language, Style
موضوع	: قرآن -- مسائل ادبی
موضوع	: Qur'an as literature
موضوع	: داستان نویسی
موضوع	: Fiction -- Authorship
موضوع	: داستان -- هسته‌های داستانی، بی‌رنگ‌ها، و غیره
موضوع	: Fiction -- Stories, plots, etc
موضوع	: پیامبران -- داستان
موضوع	: Prophets -- Fiction
رده بندی کنگره	: ۷/BP۸۲
رده بندی دیویی	: ۱۵۳/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۲۵۴۲۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

نویسنده: مهین داودی

عنوان: براعت استهلال در قرآن کریم با تکیه بر داستان‌های: (حضرت آدم علیه السلام، حضرت نوح علیه السلام، حضرت

ابراهیم علیه السلام و حضرت عیسی علیه السلام)

طراح جلد: محمدحسین عبدالغفوری

صفحه آرا: فاطمه عسکریان

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۰ تیراژ: ۱۰۰۰ جلد تعداد صفحات: ۱۲۹ صفحه قطع: وزیری

قیمت: ۱۰۲۰۰۰ تومان شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۵۹۳-۰۰-۸

کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

تلفن درخواست کتاب: ۰۹-۱۵۷۵۶۲۲۹

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار.....
۱۳	براعت استهلال.....
۱۳	معنای لغوی.....
۱۴	معنای اصطلاحی.....
۱۵	بررسی براعت استهلال در کتب دانشمندان.....
۱۵	براعت استهلال در نوشته‌های جاحظ و ابن معتمر.....
۱۶	براعت استهلال از قرن ششم و هفتم.....
۱۶	براعت استهلال در آثار خطیب قزوینی تاسیوطی (قرن هفتم و هشتم).....
۱۷	حسن مطلع، حسن ابتدا و براعت استهلال.....
۲۱	تفاوت براعت استهلال، چکیده و تحمیدیه.....
۲۱	تحمیدیه.....
۲۱	تعریف واژگان حمد و تحمید.....
۲۲	چکیده.....
۲۳	شناخت انواع براعت استهلال در ادبیات داستانی.....
۲۳	انواع براعت استهلال در ادبیات داستانی.....
۲۸	توصیف انواع خوش آغازی.....
۲۸	استهلال موضوعی.....
۲۹	داستان بلند وکیل شیطان، اثر موريس وست.....
۲۹	استهلال شخصیتی.....
۳۰	استهلال زبانی و بیانی.....
۳۰	الف - استهلال بلاغتی.....
۳۱	نام کتاب: مدومه اثر ابراهیم گلستان.....
۳۱	ب: استهلال شیوهی نگارش و کاربرد زبان.....
۳۱	استهلال فضایی و حرکتی.....
۳۲	داستان بلند ستون خیمه، یاشار کمال.....
۳۲	نمونه‌ای از استهلال حرکتی.....

- ۳۳..... آغاز قصه‌ی عقب‌گرد اثر علی مؤذنی
- ۳۳..... استهلال محتوایی
- ۳۴..... گفت‌وگو در سیسیل، اثر الیوتورینی
- ۳۵..... استهلال تصویری
- ۳۵..... داستان بلند مدار صفر درجه، اثر احمد محمود
- ۳۵..... استهلال بافتی
- ۳۶..... آخرین سیگار
- ۳۶..... استهلال سبک
- ۳۷..... نگاهی کوتاه بر عناصر داستانی
- ۳۷..... ساختار داستان
- ۳۸..... عنصر طرح و پیرنگ
- ۳۸..... پی‌رنگ در اصطلاح
- ۳۹..... کشمکش
- ۴۳..... تقسیم شخصیت‌ها در داستان
- ۴۵..... شیوه‌های شخصیت‌پردازی
- ۴۶..... عنصر صحنه و صحنه‌پردازی
- ۴۷..... شیوه‌های صحنه‌پردازی
- ۴۸..... عنصر گفت‌وگو
- ۴۹..... ویژگی‌های یک گفت‌وگوی خوب
- ۵۰..... زاویه دید
- ۵۱..... زاویه‌ی دید بیرونی
- ۵۲..... عنصر درون‌مایه یا اندیشه
- ۵۳..... عنصر تعبیر یا اسلوب
- ۵۷..... تطبیق نمونه‌های براعت استهلال و داستان‌های قرآنی
- ۵۷..... مرحله اول: آفرینش نخستین انسان
- ۵۸..... آفریدن از خاک

۵۸.....	مرحله دوم: تصویرگری
۵۹.....	مرحله سوم: دمیدن روح
۵۹.....	مرحله چهارم: آفرینش همسر حضرت آدم ﷺ
۶۰.....	بعد از خلقت آدم ﷺ
۶۰.....	عناصر ساختاری داستان حضرت آدم ﷺ
۶۰.....	۱. زاویه دید
۶۲.....	۲. طرح (پیرنگ)
۶۲.....	۳. ساختمان و ساختار داستان
۶۳.....	۴. کشمکش
۶۴.....	۵. اندیشه و محتوا
۶۵.....	۶. شخصیت‌ها
۶۶.....	۷. گفت و گو
۶۶.....	گفت‌وگوی بیرونی:
۶۸.....	۸. زمان
۶۹.....	۹. مکان
۷۰.....	نوع براعت استهلال در قصه حضرت آدم ﷺ
۷۱.....	نتیجه‌گیری:
۷۱.....	حضرت نوح ﷺ
۷۲.....	نوح مردم را به سوی خداوند دعوت می‌کند:
۷۲.....	نقطه شروع درگیری با قوم
۷۳.....	کشمکش و درگیری و بحث و جدال
۷۳.....	د-نقطه اوج
۷۳.....	عذاب و پایان یافتن آن
۷۴.....	۲. صحنه سازی
۷۴.....	الف - عنصر زمان
۷۴.....	ب - عنصر مکان
۷۵.....	یکی: از دعوت تا عذاب

پیشگفتار

براعت استهلال صنعتی است ادبی و عبارت است از آغاز کردن سخنی به سبکی متناسب با مقصود گوینده در متن گفتارش.

که حسن مطلع می‌تواند یکی از انواع آن باشد به عبارت دیگر تمایز یا آغاز نثر و شعر از سایر امکان با مراعات دقایقی فنی به نسبتی بیش از آنچه در ملحوظ است در شمار صنایعی است که به طور طبیعی شاعران و نویسندگان می‌کوشند تا کلماتی را در آثار خود به کار برند و یا دقت در انتخاب الفاظ و تنسیق جمله‌ها و عبارات مطلع کلام را زیاده‌رکیراتی (از باقی اثر) ترتیب دهند زیرا مطلع سخن چنانکه از آن پیداست و نخستین قسمتی است که خواننده می‌خواند یا شنونده می‌شنود و طبعاً باید به طریقی منشأ و تلفیق شد که از دیگر قسمت‌های کلام ممتاز و مشخص باشد چنان که بتواند جلب توجه خوانندگان و شنودگان آنان را همراه با خود تا پایان کلام بکشاند. این شیوه‌ای است که خطیبان و گویندگان نیز به نوعی در خطب و مواعظ به آن توجه داشته‌اند.

بررسی براعت استهلال در قرآن کریم که حد اعلی کلام و اوج بلاغت و حد اعجاز است می‌تواند به کشف رازهای اعجاز قرآن تا حدود زیادی کمک کند. به همین منظور انشا الله قصد داریم در این کتاب به بررسی براعت استهلال و انواع آن در قرآن کریم پردازیم. با این توضیح که براعت استهلال ابعاد وسیعی دارد و تناسب‌های آغاز کلام با مضمون اصلی کلام به صورت‌های مختلف متجلی می‌گردد گاه از براعت استهلال سخن می‌گوییم و منظورمان استهلال موضوعی است و گاه از در داستان‌های قرآنی از براعت شخصیت‌های داستان بحث می‌کنیم و گاهی این فن جنبه بیانی و زبانی به خود می‌گیرد که از آن به براعت استهلال بیانی تعبیر می‌شود و گاهی نیز براعت استهلال در تصویرگری‌های بلاغی و صور خیال مطرح می‌شود که از آن به براعت استهلال تصویری تعبیر می‌کنیم

و همچنین در دقت و تدبیر در بافت‌های کلامی قرآنی می‌توانیم به نوع دیگری از براعت استهلال با عنوان براعت استهلال بافتی دست‌یابیم که بررسی همه این انواع براعت استهلال در قرآن کریم می‌تواند موضوع فصول مختلف این نوشتار باشد از سویی دیگر می‌توان به براعت استهلال در قرآن از ده زاویه دیگر نیز نگاه کرد:

۱. براعت استهلال در محدوده یک آیه به این معنی که چه ارتباطی بین آغاز آیه و مفاهیم مطرح شده در متن آیه وجود دارد.

۲. بررسی براعت استهلال در محدوده یک سوره با این توضیح که همان طور که در مورد تک تک آیات فن براعت استهلال قابل طرح است در رابطه با خوش‌آغازی سوره‌ها و تناسب اوایل سوره با مضامین سوره می‌توان مجالی را برای بحث و تحقیق یافت که این دو بعد نیز مطمح نظر ما در این واکاوی و پژوهش می‌تواند باشد.

با توجه به این که هر چه جامعه آماری و نمونه‌ها و شواهد بیشتری برای براعت استهلال باشد مطلب عمیق‌تر و دقیق‌تر کاویده می‌شود یا مورد بررسی قرار می‌گیرد لذا اینجانب علی‌رغم سختی کار مایلیم و ترجیح می‌دهم که موضوع براعت استهلال را در تمام قرآن مورد بررسی قرار دهم ولی این به معنای استقراء تمام نمونه‌ها نیست بلکه شواهد و امثله قرآنی در حد بررسی دقیق موضوع مطرح و دسته‌بندی خواهد شد و موازات مشابه در جداولی به صورت فهرست برای مزید اطلاع خوانندگان و پژوهشگران در پایان کتاب به عنوان ملحقات تنظیم خواهد شد.

